InAudit Magazine

6 juli 2023

4
Datakwaliteit als basisbehoefte

9
Het belang van een solide informatie-beveiligings managementsysteem (ISMS)

16
Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

20
Interne Audit in de vernieuwde Corporate Governance Code 2022

De waarde van teamgeest

Het is alweer de derde editie van het InAudit Magazine in ons jubileumjaar. Zoals in elke editie willen we graag wat van onze kennis met u delen, maar eerst wil ik even stil staan bij onze jubileumreis naar Albanië. Via LinkedIn kregen we al diverse leuke reacties en vaak heb ik geantwoord: 'Mede mogelijk gemaakt door u als klant!' met een gepast woord van dank, want het is toch echt uw vertrouwen in ons, dat maakt dat we al tien jaar bestaan en nog steeds groeien!

Maar dit keer wil ik ook even kort stil staan bij de waarde van teamgeest. Zo'n reis is natuurlijk een mooie beloning, maar ook een investering in iets dat ik zeer koester, namelijk teamgeest. Het positieve gevoel dat ontstaat als je samenwerkt om een doel te bereiken, om iets neer te zetten en wat je deelt als je ook succesvol bent. Een positief gevoel dat is gebaseerd op de durf om op je collega's te vertrouwen, het erkennen van elkaars kwaliteiten en het respect dat je voor elkaar hebt.

Albanië
De Albanië reis begon al om twee uur 's nachts toen we vertrokken vanaf ons kantoor in Leuvenheim naar Düsseldorf. Daarna de vlucht naar Korfu, de ferry naar Saranda, de boottocht en uiteindelijk nog een uur in de zee kanoën tegen de wind. De volgende dag de berg omhoog klimmen en een dag canyoning. Het was allemaal best pittig, maar we hielpen elkaar, moedigden elkaar aan en bewonderden elkaar.

Het staat niet op de financiële balans en er is ook geen IFRS standaard of EU Directive voor. Waarschijnlijk hebben we zelfs de Arbo regelgeving overtreden, maar dit InAudit team en de teamgeest die we met elkaar hebben laten zien, dat is echt wat waard. Dat is de grootste asset en daar zijn we echt heel erg trots op.
We kunnen met elkaar echt presteren!

De inhoud
We hopen door middel van dit magazine u ook een beetje te laten meegenieten van ons team, maar we willen ook laten zien wat we inhoudelijk voor u in huis hebben. Zo hebben we ons verdiept in de regelgeving rondom ESG en de corporate governance code. Samen met Triple A – Risk Finance schreven we een artikel over datakwaliteit en we blikken alvast vooruit op onze kennisdag op 26 oktober met als thema DORA.

ISO 27001
Een ander succes wat we nog net op de valreep kunnen delen is het feit dat we als InAudit nu ook officieel ISO 27001 gecertificeerd zijn, daarmee onderstrepend het belang dat we hechten aan informatiebeveiliging. In de volgende editie zullen we hier nog wat extra aandacht aan geven.

Tenslotte nog wat persoonlijke rubrieken, zoals de spotlight op Manon en onze podcast luistertips voor de vakantie.

We wensen iedereen een hele fijne zomer toe!

Ronald van de Langenberg
Algemeen Directeur InAudit

Inhoud

4 **Artikel**
Datakwaliteit als basisbehoefte

6 **InAudit Kennisdag**
DORA Explored

8 **Infographic**
DORA
Stappenplan

9 **Artikel**
Het belang van een solide informatiebeveiligingsmanagementsysteem (ISMS)

10 **Mededeling**
Geslaagd! InAudit is ISO 27001 gecertificeerd

11 **Pocast**
Luistertips voor de zomerdag

12 **InAudit in beeld**
Albanië jubileum reis

14 **Artikel**
Op weg naar een betere wereld en de lettersoep

16 **Artikel**
Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

19 **De wereld van ...**
Manon van der Spoel

20 **Artikel**
Interne Audit in de vernieuwde Corporate Governance Code 2022

22 **Artikel**
Snuffelstage

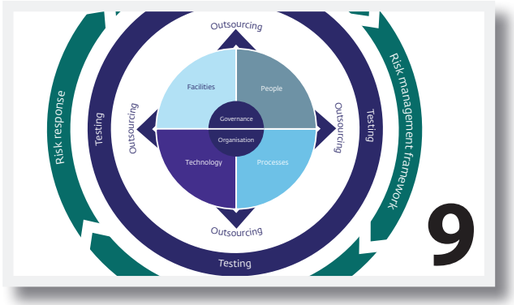

Colofon

Uitgave: InAudit BV
Datum: 6 juli 2023

Locaties:
Leuvenheim en IJsselstein

+31 (055) 303 25 97
info@inaudit.nl

www.inaudit.nl

Datakwaliteit als basisbehoefte

In tijden waarin met data steeds meer fascinerende kunsten worden vertoond in de vorm van artificial intelligence, video- en fotobewerking, navigatie en het beïnvloeden van menselijk gedrag, is het soms ook wel ontnuchterend hoeveel werk we moeten verzetten om de basis, namelijk datakwaliteit op orde te krijgen en op orde te houden. Ook op dit vlak werken Triple A – Risk Finance en InAudit samen om kennis te delen en klanten te helpen. In dit artikel laten we wat voorbeelden voorbijkomen.

Datakwaliteit pensioenfondsen

De pensioensector staat aan de vooravond van een majeure verandering als gevolg van de WTP. Een essentiële randvoorwaarde om een besluit tot invaren te kunnen nemen, is een effectieve beheersing van de datakwaliteit van de pensioengegevens die worden gebruikt bij de transitie. In 2022 heeft de Pensioenfederatie[1] een kadernota laten verschijnen over de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om aan te tonen dat het bestuur alles heeft gedaan om de datakwaliteit te beheersen. Dit proces wordt afgerond met een onderzoek door een extern accountant of IT-auditor naar de toereikendheid door middel van een programma 'Specifiek overeengekomen werkzaamheden Datakwaliteit – WTP' ("AUP"). Naast het feit dat datakwaliteit essentieel is voor de juistheid van pensioen voor de deelnemers is dit proces ook essentieel voor het bestuur van een pensioenfonds in het kader van besluitvorming omtrent invaren.

In november 2022 organiseerden Triple A – Risk Finance en InAudit in Burgers' Zoo een eerste bijeenkomst over deze Kadernota en ook in onze vorige editie van het InAudit Magazine hebben we hierbij stil gestaan. Inmiddels zijn er ook al eerste gezamenlijke opdrachten, waarbij vanuit InAudit met name wordt stilgestaan bij het beheersingskader (fase 1 en 2 van de Kadernota), en Triple A – Risk Finance de data-analyses uitvoert (met name fase 3). InAudit kan ook vanuit haar auditrol betrokken zijn bij een gap-analyse of pre-audit op een intern project, om te voorkomen dat de extern accountant bij de AUP nog op vervelende verrassingen stuit.

Datakwaliteit verzekeraars

In de jaarlijkse uitvraag naar niet-financiële risico's door DNB komt het aspect datakwaliteit ook duidelijk naar voren. Al in 2017 verscheen het DNB Guidance document "Beheersing Solvency II datakwaliteit door verzekeraars"[2].

1. https://www.pensioenfederatie.nl/website/publicaties/servicedocumenten/kader-datakwaliteit
2. https://www.dnb.nl/media/mlrn3yzm/brochure-guidance-datakwaliteit-open-boek.pdf

Dit document had nog een duidelijke focus op de Solvency II rapportages en bijbehorende berekeningen, maar inmiddels zien we dat verzekeraars de scope van de beheersing van datakwaliteit steeds breder trekken. Slechte datakwaliteit levert immers nooit een positief resultaat op in de bedrijfsuitoefening. Vaak leidt het ook tot onnodig hoge kosten, onzekerheid in premiestelling, het ontstaan van een 'Excel-hel', geïrriteerde klanten en gebrekkige beheersing.

Vanuit InAudit en Triple A – Risk Finance zien we steeds vaker dat verzekeraars gebruik (willen gaan) maken van een dataplatform en de betrouwbaarheid daarvan voortdurend willen bewaken. Zo zien we ook steeds vaker dat functies als DQ Officers (DQ= data quality) worden ingericht om de diverse aspecten van het datamanagement gestructureerd te gaan beheersen, zoals het in beeld brengen van key data-elementen, business rules, data lineage enzovoort en uiteraard voor het realiseren van een monitorings- en rapportageproces.

Het kunnen aantonen van een beheerste en integere bedrijfsvoering op het gebied van datamanagement wordt door de toezichthouder ook steeds vaker als voorwaarde gesteld bij rapportages, maar ook in het kader van nieuwe initiatieven binnen bijvoorbeeld productvoering en kapitaalmodellen. Een voorbeeld van het laatste betreft de mogelijkheid tot USP's binnen Solvency II.

Toepassing van USP's om de kapitaalseis te verlagen

Waar in de gewone mensenwereld USP's veelal staan voor de 'Unique Selling Points', staat het in de wereld van Solvency II voor 'Undertaking Specific Parameters'. Kortgezegd komt het hier

TRIPLE A
RISK FINANCE

www.aaa-riskfinance.nl

Kantoor
Triple A – Risk Finance
Amsterdam

op neer: Solvency II maakt in de bepaling van de kapitaaleis gebruik van gestandaardiseerde 'schokken' afgeleid van een meerjarig Europees historisch gemiddelde, maar geen enkele portefeuille is volledig 'standaard'. Onder strenge voorwaarden kun je daarom, als de portefeuille sterk afwijkende specifieke kenmerken heeft, het traject volgen van de USP's. Hierbij worden de factoren voor de berekening van de kapitaalseis gebaseerd op de eigen portefeuille en historie. Triple A – Risk Finance heeft hiermee ervaring en heeft ondersteund bij succesvolle implementatie hiervan, waaronder het verkrijgen van goedkeuring.

In situaties waarin de standaardformule tot een buitensporig hoge kapitaalseis leidt die niet in een realistische verhouding staat tot de daadwerkelijke risico's in de portefeuille, biedt de Solvency II regelgeving hiertoe mogelijkheden. Maar ook hiervoor geldt wel dat de verzekeraar zal moeten aantonen dat de data waarmee de USP wordt berekend betrouwbaar tot stand is gekomen en adequaat wordt beheerst, zodat periodieke herijking van de USP plaats kan vinden op basis van juiste, betrouwbare en volledige data.

Sturen op klantwaarde

Voor veel verzekeraars geldt tot slot dat het schadeverloop over de jaren heen grillig kan zijn. Jaren met een hoge schadelast en jaren met een lage schadelast wisselen zich af en de mee- en tegenvallers in een portefeuille middelen zich niet altijd uit. Het analyseren van een bepaald bedrijfsresultaat in enig jaar of over een periode van jaren is daarom voor verzekeraars niet altijd een goede reflectie van de eigen performance.

De mate waarin de verzekeraar klanten (tegen een bij het risicoprofiel passende premie) voor een langere termijn kan binden is wellicht een betere indicator voor de waarde van de verzekeraar. Een klant met een 'gunstig' profiel die ook genegen is om lang trouw te zijn aan de verzekeraar, is van meer waarde dan de klant die elk jaar op internet de laagste premie zoekt. Triple A – Risk Finance heeft methodes ontwikkeld waarmee op basis van data-analyse een benadering kan worden gemaakt van de klantwaarde, zodat de verzekeraar ook hierop kan sturen.

Conclusie

Financiële organisaties, zoals verzekeraars en pensioenfondsen, maar ook betaalinstellingen, vermogensbeheerders en andere financiële instellingen zijn in feite databedrijven. Er gaan geen producten in of uit en er vindt geen omzetting plaats van fysieke (half)fabricaten. Wat er in- en uitgaat zijn data, waarbij we geldelijke kasstromen ook als data beschouwen.

Een adequate beheersing van de datakwaliteit is dan ook niet alleen een vereiste vanuit het toezicht, maar kan enorm bijdragen aan het succes van financiële organisaties, zowel in termen van bediening van de klant als in het nemen van de juiste besluiten, het zo effectief mogelijk inzetten van het beschikbare kapitaal en het beheersen van de risico's die daarmee samenhangen. Triple A – Risk Finance en InAudit helpen u hier graag mee verder.

Ronald van de Langenberg (InAudit)
Jasper Hoogenstraaten (Triple A – Risk Finance)

InAudit Kennisdag 26 oktober 2023 DORA Explored

Wij zijn verheugd om u uit te nodigen voor onze aankomende Kennisdag. Deze dag staat volledig in het teken van het delen en vergroten van kennis binnen ons vakgebied.

Tijdens de Kennisdag zullen we een gevarieerd programma aanbieden met inspirerende lezingen, workshops en boeiende discussies. Het is een unieke gelegenheid om te leren van experts, ervaringen te delen met vakgenoten en nieuwe inzichten op te doen die van waarde kunnen zijn voor uw professionele ontwikkeling.

Therma Kennisdag
Het thema van de kennisdag is DORA Explored.

De DORA verordening is eind 2022 aangenomen en treedt vanaf 17 januari 2025 in werking. Dat betekent dat financiële entiteiten die binnen de reikwijdte van de verordening vallen nog 1,5 jaar hebben om te voldoen aan de voorschriften.

De DORA verordening moet de digitale weerbaarheid van de financiële sector in Europa versterken, zowel door de inzet van preventieve als correctieve maatregelen. Organisaties en hun IT-dienstverleners zouden cyberaanvallen en andere soorten IT-gerelateerde verstoringen en bedreigingen moeten kunnen weerstaan door het implementeren van best practices. DORA stelt eisen aan de financiële sector aan de hand van een vijftal pijlers, waaronder IT-incidentenbeheer, IT-risicomanagement en het periodiek testen van digitale weerbaarheid. Ook ligt er nadruk op de beheersing van IT-risico's bij uitbestedingen en op de uitwisseling van informatie binnen de sector en met de toezichthouders.

Wij zijn er om u te helpen!
Daarom willen we uitgebreid aandacht besteden aan dit thema en u hierover informeren door middel van:
- een Keynote-spreker
- externe sprekers
- en praktische workshops

Bovendien bieden we aan het einde van de dag:
- volop gelegenheid tot netwerken en in contact komen met andere professionals.
- een informele borrel waarbij u kunt napraten en nieuwe contacten kunt versterken.

Op dit moment zijn we bezig met het samenstellen van het programma. Tegen september zal het programma grotendeels rond zijn.

Voor meer informatie kunt u terecht op onze website, waar u details vindt over:
- het programma
- de sprekers
- de locatie

Ronald van de Langenberg

Meld je aan via de website www.inaudit.nl

Facts

Thema:	DORA Explored
Datum:	donderdag 26 oktober 2023
Duur:	12.30 - 17.30 uur
Locatie:	GeoFort Herwijnen
Doelgroep:	Financiële sector
Kosten:	Early bird €175,-

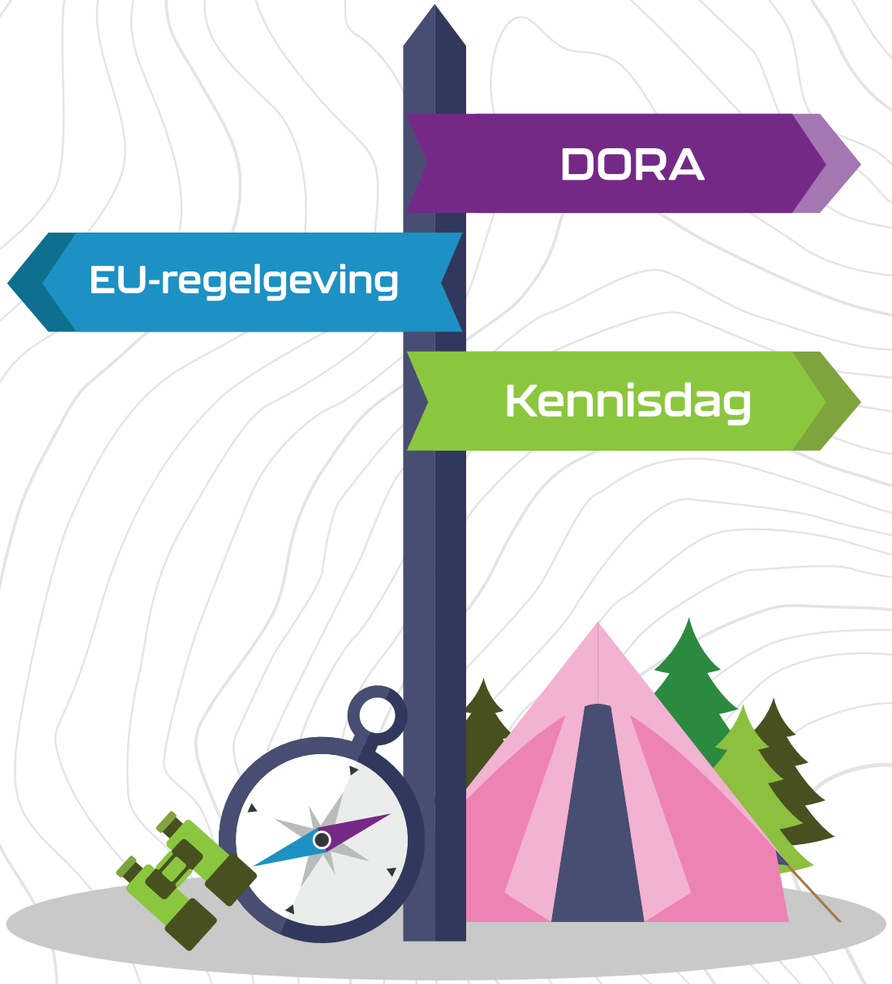

Tien tips om je voor te bereiden op DORA

Verdedigen is goed, maar investeren in weerbaarheid is veel beter!

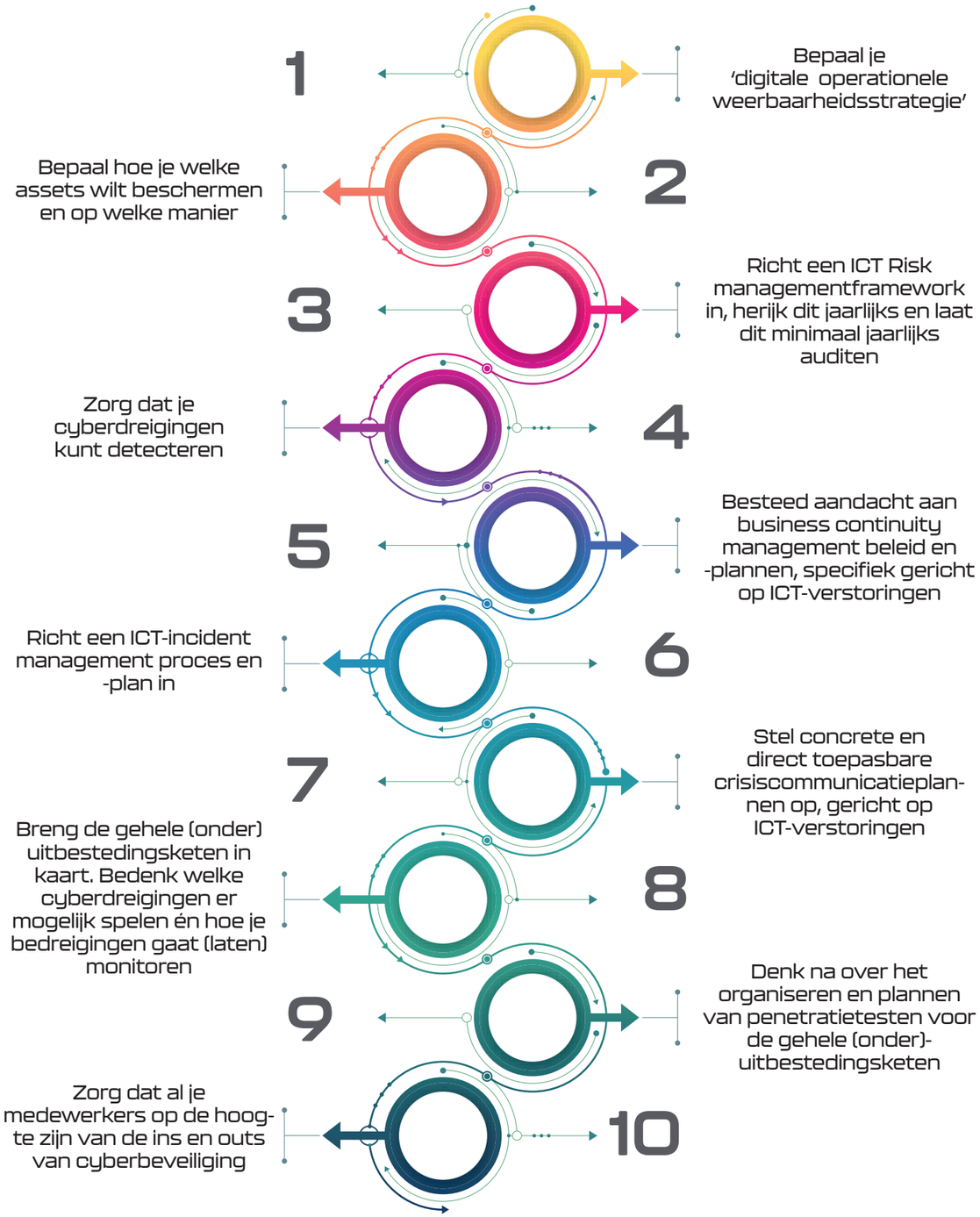

Het belang van een solide informatiebeveiligings-managementsysteem (ISMS)

In een tijdperk waarin verzekeraars en pensioenfondsen een overvloed aan gevoelige gegevens beheren, is informatiebeveiliging van cruciaal belang om het vertrouwen van klanten te behouden en de financiële stabiliteit te waarborgen. DNB is enkele jaren geleden gestart met het verzamelen van informatie over het volwassenheidsniveau van informatiebeveiligingsbeheersingsmaatregelen.

58 beheersingsmaatregelen
Na de Sector Brede Analyse Informatiebeveiliging (SBA-IB) van 2021 en 2022, heeft DNB een mitigatiebrief gestuurd naar een aantal van haar verzekeraars en pensioenfondsen, waarin wordt verzocht om binnen anderhalf jaar na de publicatiedatum te voldoen aan het gewenste volwassenheidsniveau van 58 beheersingsmaatregelen, zoals beschreven in de Good Practice Informatiebeveiliging [1].

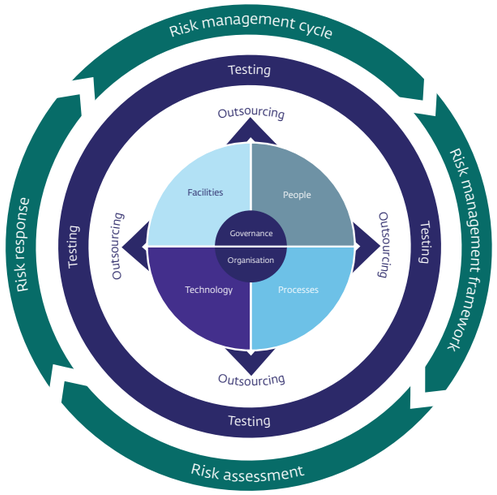

DNB Toetsingskader Informatiebeveiliging 2019-2020

DNB vereist in haar mitigatiebrief dat er een onafhankelijke bevestiging wordt verkregen van de interne auditfunctie of een externe deskundige, waaruit blijkt dat de volwassenheidsniveaus in het ingevulde self-assessment van de organisatie voldoende is onderbouwd met documentatie. Deze validatie richt zich op het bevestigen van de betrouwbaarheid van het informatiebeveiligingsmanagementsysteem (ISMS), niet op de beoordeling van de effectiviteit en efficiëntie van specifieke beveiligingsmaatregelen.

1. https://www.dnb.nl/media/oabls2bx/good-practice-ib-2019-2020-nl.pdf

Beheersing van informatiebeveiliging
De uitdaging waar veel organisaties voor staan is niet zozeer de validatie van het self-assessment maar de opzet van het ISMS. Het is van groot belang dat de plan-do-check-act cyclus wordt geïntegreerd in het ontwerp, de implementatie, monitoring en evaluatie van de beheersingsmaatregelen voor het verkrijgen van het gewenste volwassenheidsniveau zoals DNB deze voorschrijft.

We stellen vast dat verzekeraars en pensioenfondsen veelal beschikken over een dergelijk risicomanagementsysteem, waarbij informatiebeveiliging als onderdeel wordt toegevoegd. De omvang van de werkzaamheden voor een Information Security Officer (ISO) zijn vaak niet voldoende om een fulltime FTE mee te vullen, waardoor de rol doorgaans wordt vervuld door een risicomanager of ICT-manager. Voor deze functies is het vaak lastig qua kennis of tijd om de organisatie van informatiebeveiliging en het implementeren van het gehele ISMS te realiseren binnen de gewenste periode zoals DNB deze voorschrijft.

Informatiebeveiliging als expertise
Bij InAudit Information Security hebben we Information Security Officers die deskundig zijn in het implementeren van het volledige ISMS en beheersmaatregelen binnen uw organisatie. Daarnaast beschikt InAudit Audit Services over meerdere interne auditors met expertise op het gebied van informatiebeveiliging. Wij staan klaar om u te ondersteunen bij de uitdagingen van winformatiebeveiliging en om ervoor te zorgen dat uw organisatie voldoet aan de vereisten vanuit DNB.

Annebeth Groen
Auditor en CISO
06-25 10 55 45

ISO 27001 geslaagd !!!

In 2021 zijn we gestart met het project om onze organisatie gereed te maken voor de ISO 27001 certificering en we mogen nu met trots melden dat we zijn geslaagd!

Het is vanzelfsprekend dat we als InAudit zorgvuldig om willen gaan met de gegevens die u ons toevertrouwd. Dat spreken we af in onze dienstverleningsovereenkomst en soms in aanvullende geheimhoudingsverklaringen, maar het is ook onderdeel van onze beroepsstandaarden. We zijn ons altijd bewust geweest van onze verantwoordelijkheid, maar de afgelopen jaren begon het bewustzijn te ontstaan dat we een stap extra moesten zetten. De bedreigingen nemen immers toe en InAudit wordt groter.

In de volgende editie zullen we wat nader verslag doen van onze tocht op weg naar deze certificering. Deze inzichten zijn wellicht ook voor uw organisatie interessant. Ook was het voor ons wel eens goed om ge-audit te worden, want het houdt je wel scherp.

Het is in elk geval voor u als klant goed om ook uit onafhankelijke bron te vernemen dat wij als InAudit onze systemen op orde hebben om de vertrouwelijkheid van uw gegevens goed te bewaken.

Brand Compliance

312/V7 - Certificaatnummer: NL 1330.1.1

Uitgereikt aan:

InAudit B.V.

Locatie:
Spankerenseweg 16, 6974 BC Leuvenheim, Nederland

Brand Compliance B.V. verklaart dat het managementsysteem voor informatiebeveiliging van bovengenoemde organisatie beoordeeld is en in overeenstemming bevonden is met de eisen van de norm zoals hieronder vermeld.

Norm:

ISO 27001:2017

Toepassingsgebied:
Informatiebeveiliging gerelateerd aan het geven van advies op het gebied van management en bedrijfsvoering en het in- en aanvullen van interne audit functies bij verzekeraars, pensioenfondsen en andere organisaties en instellingen.

Onderdeel van dit certificaat is de Verklaring van Toepasselijkheid, versie 3.0 d.d. 05-06-2023

Certificaat

Namens de certificatie instelling:
Brand Compliance B.V.
Hambakenwetering 8D2
5231 DC 's-Hertogenbosch
Nederland

J.C.C. Oudenbroek
Area Director

Afgiftedatum:
27 juni 2023

Datum initieel certificatiebesluit:
26 juni 2023

Behoudens een voortdurende en bevredigende werking van het managementsysteem is dit certificaat geldig tot en met: **25 juni 2026**

Om de geldigheid van dit document te controleren kunt u bellen met nummer: **+31 (0)73 220 20 30.**

Verdere toelichting met betrekking tot de scope van dit certificaat en de toepasbaarheid van de managementsysteemeisen, kan worden verkregen door contact op te nemen met de gecertificeerde organisatie.

MGMT. SYS.
RvA C 548

De Podcast - luistertips

Met de vakantieperiode in zicht is het tijd om jezelf voor te bereiden op een heerlijke tijd weg van de dagelijkse routine. Of je nu ontspant op het strand, onderweg bent naar een nieuwe bestemming of gewoon geniet van een rustige tijd thuis, er is één ding dat niet mag ontbreken: geweldige podcasts! Of je nu op zoek bent naar informatieve content om je geest te voeden of leuke verhalen om je te vermaken. We hebben een selectie van informatieve maar ook leuke podcasttips samengesteld om je vakantie nog leuker te maken.

BNR's Big Five: Martine Wolzak over het nieuwe pensioenstelsel
Wat houdt het nieuwe pensioenstelsel in? En wat zijn de voor- en nadelen van het nieuwe pensioen? Te gast is Martine Wolzak, pensioenexpert en politiek verslaggever van het Financieele Dagblad.

De Dekkingsgraad: Waarom een collectieve oplossing voor shoprecht niet mag
De Dekkingsgraad is de tweewekelijkse nieuwspodcast van Pensioen Pro. Daarin lichten redacteuren van Pensioen Pro in ongeveer een kwartier het belangrijkste pensioennieuws van de afgelopen periode toe.

Tante Jos NPO radio 1 / KRO-NCRV (5 afleveringen)
Jos Gemmeke zat in de illegale pers, was koerier en werd in Engeland opgeleid tot geheim agent. Jos was de oudtante van Mijke van Wijk en zij groeide op met verhalen over de verzetsheldin Jos. Kort voor haar dood ontmoeten zij elkaar. Mijke wil alles weten over haar oorlogsverleden, over haar dropping in maart 1945 en de geheime opdracht die zij kreeg van de Engelsen. Maar het geheugen van Jos laat haar behoorlijk in de steek. Na de dood van Jos gaat Mijke op zoek naar de dossiers en rapporten die de Britten over haar hebben bijgehouden. En wat blijkt: een aantal verhalen die tante Jos altijd vertelde, ligt toch net wat anders…

Ik weet je wachtwoord. Daniel Verlaan / De Stroom
In Ik Weet Je Wachtwoord onderzoekt techjournalist Daniël Verlaan ongelooflijke verhalen die online spelen. Elke aflevering duikt Daniël in een nieuwe cybercrime-zaak en spreekt hij met digitale criminelen. Beluister nu seizoen 1 en 2 boordevol spannende verhalen!

The Missing Cryptoqueen BBC Radio 5 live (achtdelige serie)
Dr. Ruja Ignatova overtuigde miljoenen mensen om deel te nemen aan haar financiële revolutie. Vervolgens verdween ze. Waarom? Jamie Bartlett presenteert een verhaal over hebzucht, bedrog en kuddegekte.

The Audit Cast: Aflevering 5. Cybersecurity
In deze aflevering gaan Peter Hartog en Naeem Arif in gesprek met Ronald van de Langenberg, partner van InAudit, over cybersecurity. Als organisator van de maandelijkse 'cyberellende quiz' praat Ronald u bij over actuele ontwikkelingen in cyberrisico's en het management daarvan. Niet alleen de techniek, maar vooral ook de gedragskant!

Compliance adviseert: ervaringen van experts uit de Nederlandse financiële sector
In elke podcast hoor je een gesprek met een expert op het vlak van Compliance over hun ervaringen en kennis op dat gebied.

Follow the Money (onderzoeksjournalisten) Frederique vraagt door
Presentator Frederique de Jong leest de artikelen van FTM al vanaf het begin en wilde graag dat meer mensen daarvan kennis nemen. Daarom bedacht zij deze podcast waar ze in gesprek gaat met de auteurs over hun onderzoeken. Zo hoor je welke beerputten er in het landschap verscholen liggen en wie de mensen zijn die de deksels lichten.

InAudit in beeld Albanië 2023

Op weg naar een betere wereld en de lettersoep

Bij de aanvang van het nieuwe millennium kwam de wereld bijeen in de Verenigde Naties om nieuwe doelen voor de 21ste eeuw te formuleren. Dit werden uiteindelijk de 17 sustainable development goals (SDG's). Maar met het formuleren van goede bedoelingen kom je er helaas niet, dus de verschillende overheden moesten hiermee aan de slag om van deze 'droom' ook werkelijkheid te maken. En zo begon de lettersoep. Maar gelukkig zijn wij er om u te helpen!

Parijs akkoord en 'the European Green Deal'

Behalve de algemene doelstellingen om de wereld een beetje beter te maken, is het de afgelopen jaren ook steeds duidelijker geworden dat klimaatveranderingen om een snelle aanpak vragen. De uitstoot van CO_2 en andere broeikasgassen is zo hoog dat de leefbaarheid van de aarde in gevaar komt. In 2015 werden daarom in Parijs internationale verdragen afgesloten om de uitstoot van broeikasgassen radicaal terug te brengen. Binnen de Europese Unie zijn deze doelstellingen uitgewerkt in de 'European Green Deal'. Hierin is vastgelegd dat we als EU gaan streven naar 55% reductie van de uitstoot van broeikasgassen in 2030 (ten opzichte van 1990!) en naar een netto CO_2 neutrale samenleving in 2050.

Van droom naar werkelijkheid

Overeenstemming over doelstellingen is een mooi begin, maar zonder daarop aansluitend beleid zal er weinig gaan veranderen. Overheden zijn daarom met deze doelstellingen aan de slag gegaan om beleid te formuleren. Bijvoorbeeld het (Internationaal) Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Dit gaat onder meer over milieubewuste productie en de bestrijding van corruptie, ongelijke behandeling, dwangarbeid en uitbuiting. Voor organisaties van openbaar belang zoals (grote) verzekeraars werd op Europees niveau de Non-Financial Reporting Directive (NFRD) ingevoerd. De NFRD is een verslaggevingseis die bedrijven aanmoedigt of verplicht om meer transparant te zijn over hun bijdrage aan de maatschappij in de zin van klimaat, milieu, sociale omstandigheden en toezicht. Zo komen we bij de afkorting ESG, dat staat voor 'environment, social & governance', min of meer de vertaling van MVO.

Afkortingen

ESG = Environmental, Social, and Governance
CSRD = Corporate Sustainability Reporting Directive
ESRS = European Sustainability Reporting Standards
SFDR = Sustainable Finance Disclosure Regulation
NFRD = Non-Financial Reporting Directive
SDG's = Sustainable Development Goals

Lettersoep, deel 1: van SDG naar ESG naar ESRS

Inmiddels zijn de afkortingen SDG en ESG al voorbijgekomen en op het eerste gezicht lijken deze termen sterk aan elkaar verwant. Beide afkortingen hangen immers samen met beleid gericht op een betere wereld. Maar er zijn ook verschillen. De sustainable development goals zijn namelijk doelstellingen van de overheid en nog tamelijk abstract, waarbij van bedrijven wordt gevraagd om hun resultaten op het gebied van ESG ook te vertalen in concrete data zodat er ook over kan worden gerapporteerd.

Een van de risico's van het laten rapporteren over ESG zonder duidelijke definities en criteria is wat we bijvoorbeeld 'greenwashing' noemen. Om orde te scheppen in de dreigende chaos heeft de Europese Unie een lijst ('taxonomie') opgesteld van activiteiten die bijdragen aan de ESG doelstellingen. Zo zijn er (nu) twaalf standaarden gedefinieerd om organisaties handvatten te bieden voor het opstellen van duurzaamheidsrapportages. Deze standaarden noemen we de European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

Lettersoep, deel 2: van NFRD naar CRSD

De eerste duurzaamheidsrapportages werden geïntroduceerd met de invoering van de NFRD in 2016. Onder deze richtlijnen vielen maar een relatief klein aantal organisaties van openbaar belang (>500 werknemers). De Europese Commissie stelde vast dat de NFRD herzien moest worden om de rapportagevereisten aan te scherpen en het rapportagekader te harmoniseren. In april 2021 werd de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) voorgesteld als opvolger van de NFRD.
De CSRD is bedoeld om duurzaamheidsrapportages te versterken en het verplicht te maken voor veel meer bedrijven. Het voorstel

Bron: https://www.un.org/en/sustainable-development-goals

onderstreept de groeiende belangstelling voor duurzaamheidskwesties en de rol van ondernemingen bij het aanpakken van milieuproblemen en sociale uitdagingen. De CSRD is vanaf 2024 of 2025 verplicht voor organisaties die aan twee van deze drie criteria voldoen:

- > 250 werknemers
- > €40 miljoen omzet
- > €20 miljoen balanstotaal

De richtlijn zal naar verwachting zorgen voor een consistentere en uitgebreidere duurzaamheidsrapportage in Europa, waardoor investeerders en belanghebbenden betere informatie krijgen over de duurzaamheidsprestaties van bedrijven.

Lettersoep, deel 3: de SFDR

De Sustainable Financial Disclosure Regulation (SFDR) heeft tot doel bij te dragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's) door middel van transparante en consistente duurzaamheidsinformatie in de financiële sector. De SFDR verplicht financiële marktdeelnemers, zoals beleggingsfondsen en vermogensbeheerders, om informatie te verstrekken over hoe zij rekening houden met milieu-, sociale- en governance (ESG)-factoren in hun investeringsbeslissingen. Door deze transparantie kunnen beleggers duurzame investeringskeuzes maken die in lijn zijn met de SDG's, waaronder doelen zoals klimaatactie, sociale rechtvaardigheid, gendergelijkheid en de bescherming van biodiversiteit.

Aan de slag voor een betere wereld

De Europese Commissie ziet een cruciale rol voor financiële instellingen als het gaat om het realiseren van doelstellingen van de Europese Green Deal. Zij moedigt daarom financiële instellingen aan om duurzaamheidsfactoren zoals klimaatverandering, milieu-impact en sociale aspecten te integreren in hun besluitvormingsprocessen. En spoort instellingen aan om duurzame beleggingen te vergroten en risico's in verband met klimaatverandering en milieuvervuiling beter te beoordelen en te beheren, alsmede om investeringen in groene en duurzame projecten te bevorderen.

Het gevaar van regelgeving is dat we de oorspronkelijke doelstellingen uit het oog verliezen en gaan handelen naar de letter van de regelgeving. Tegelijk is het ook een praktische aanpak vanuit de gedachte: "Als we handelen naar de regelgeving, dan dragen we ook bij aan de doelstelling daarvan". Maar laten we niet uit het oog verliezen dat we hiermee ook een hoger doel dienen: een betere wereld. Laat dat ook uw motivatie zijn!

Mocht u hulp kunnen gebruiken, dan zijn wij er graag om u te ondersteunen bij deze opgave.

Ronald van de Langenberg

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Wat is de CSRD? De Corporate Sustainability Reporting Directive is een Europese richtlijn welke op 21 april 2021 door de Europese Commissie is aangenomen. De doelstelling van deze richtlijn is om regels te geven voor de rapportage van niet-financiële informatie over ESG aspecten van de bedrijfsvoering. Naast de traditionele jaarrekening zal dit een steeds belangrijkere plaats gaan innemen.

CSRD & ESG

Het aannemen van de CSRD is voor de EU een belangrijke maatregel waarmee de doelstellingen uit het Parijs-akkoord vóór 2030 en 2050 gerealiseerd dienen te worden. Daarnaast dient de CSRD in samenhang gezien te worden met de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Zo is de vertaling te maken tussen SDG 3 (goede gezondheid en welzijn) en ESRS E2 Pollution. De CSRD geeft rapportage vereisten voor organisaties over informatie die voortvloeit uit eerdere wetgeving, een voorbeeld hiervan is de naleving van de EU Whistleblower Directive.

CSRD nog in ontwikkeling

De kern van de CSRD is de mogelijkheid voor de Europese Commissie om Sustainability Reporting Standards (ESRS) te ontwikkelen. In de ESRS wordt een concrete vertaling gemaakt over welke vereisten een organisatie dient te rapporteren. Deze standaarden bevinden zich momenteel nog in een conceptfase.

In april 2022 is de eerste versie van de conceptstandaarden gepubliceerd. Na de eerste reviewronde is in november 2022 de tweede versie gepubliceerd. Naar aanleiding van de feedback hierop heeft op 9 juni 2023 een update plaatsgevonden. De feedbackronde op de huidige 'near final version' eindigt op 7 juli 2023 waarna uiterlijk voor augustus 2023 de ESRS definitief dient te zijn.

In de update van 9 juni is het aantal minimale rapportagevereisten sterk verminderd er is meer ruimte gekomen voor scopebepaling door middel van de verplichte dubbele materialiteitsanalyse. Dubbel betekent hier dat bepaald moet worden wat de impact van de organisatie is op het milieu en de maatschappij, en tegelijkertijd wat de impact van het milieu is op de organisatie. Middels deze analyse wordt bepaald welke onderdelen uit de ESRS relevant zijn voor de organisatie om over te rapporteren.

CSRD en Interne Audit

De invoering van de CSRD zal gevolgen hebben voor de verschillende audit onderwerpen binnen uw audit universe. Denk bijvoorbeeld aan duurzaamheidsrapportering over uw producten, personeel en uitstoot. Wij kunnen als Interne Audit Functie diverse rollen vervullen in het proces naar de duurzaamheidsrapportage en daarna. Is uw onderneming klaar voor het monitoren van de CSRD? Wij kunnen een pre-assesment audit uitvoeren of ondersteunen in het integreren van de monitoring in uw systeem.

Voor wie is de CSRD van toepassing, en vanaf wanneer?

Op de pagina rechts is een tijdlijn over ESG, bijbehorende wetgeving en timing van het van kracht zijn van de CSRD voor verschillende bedrijven beschreven. De CSRD is niet van toepassing op pensioenfondsen, daarvoor geldt de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

Wessel Westerveld MSc
Junior auditor
06-21 62 77 50

Daniël Tiemstra
Auditor
06-25 39 95 15

Tijdlijn CSRD

1992

Earth Summit

In juni 1992, tijdens de Earth Summit in Rio de Janeiro, Brazilië, hebben meer dan 178 landen Agenda 21 aangenomen

2014

NFRD

Invoering Non-Financial Reporting Directive door EU. In Nederland BNFI (Besluit bekendmaking Niet-Financiële Informatie) vanaf maart 2017

2015

UN General Assembly

17 Sustainable Development Goals (SDG's) aangenomen tijdens de VN-top voor Duurzame Ontwikkeling in New York in september 2015

2015

Overeenkomst van Parijs

Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering, december 2015

2023

CSRD

In Januari 2023 is de CSRD definitief vanuit de EU, de CSRD verplicht duurzaamheidsrapportage

2024

NFRD → CSRD

Vanaf 1 Januari 2024 zullen de eerste bedrijven[1] moeten voldoen aan de CSRD in hun rapportage over boekjaar 2024

2025

CSRD (grote bedrijven)

Vanaf boekjaar 2025 zal een tweede groep bedrijven[2] worden verplicht te rapporteren conform de CSRD

2026

CSRD (kleinere bedrijven)

Vanaf boekjaar 2026 zal de 3e groep bedrijven moeten gaan rapporteren conform de eisen van CSRD. Dit geldt voor:
- verzekeringsondernemingen
- beursgenoteerde ondernemingen
- kleine en niet complexe kredietinstellingen

1. De NFRD was van toepassing op bedrijven van openbaar belang met een balanstotaal van meer dan €20.000.000 of netto-omzet van meer dan €40.000.000 én meer dan 500 medewerkers. Hiermee was die van toepassing op 11.600 bedrijven binnen de EU.
2. De definitie van grote bedrijven wordt aangepast naar bedrijven die aan 2 van de 3 onderstaande kenmerken voldoen:
   - > 250 medewerkers en/of
   - > €40.000.000 netto-omzet en/of
   - > €20.000.000 totale activa

De CSRD zal een groter toepassingsgebied hebben dan de NFRD, de aangepaste definitie van grote bedrijven geldt in de EU voor ongeveer 49.000 bedrijven.

5 tips voor uw ESG actieplan:

1

Zorg voor kennis van de standaarden en bepaal wat relevant is voor uw instelling

2

Prioriteer uw acties. Wat is het meest relevant voor uw bedrijf en haar betrokkenen. Wat vraagt de meeste aandacht en arbeid?

3

Zorg voor een robuust systeem van dataverzameling en rapportage voor aantoonbaar betrouwbare rapportages

4

Betrek belanghebbenden zoals investeerders, klanten en toezichthouder en motiveer uw medewerkers. Ga in gesprek om verwachtingen te begrijpen en uitdagingen aan te pakken

5

Elke dag een beetje beter. Zorg dat de ESG verbeteringen worden ingebed in een PDCA-cyclus, zodat verbeteringen ook duurzaam worden geïmplementeerd

De wereld van ...
Manon van der Spoel

Wie zijn nu de mensen van InAudit. Elke keer laten wij je kennismaken met één van onze collega's in de rubriek 'De wereld van...'. Deze keer leer je Manon van der Spoel beter kennen. We stelden haar de volgende vragen.

Wie is Manon van der Spoel?
Ik ben 25 jaar en woonachtig in Dordrecht. Ik ben alweer bijna 3 jaar werkzaam bij InAudit. Hiervoor heb ik International Business gestudeerd in Rotterdam, met twee leerzame en vooral leuke periodes in Italië en Chili. Inmiddels ben ik terug in de schoolbanken: ik ben afgelopen september begonnen met de Post-Master Internal Auditing & Advisory waardoor ik elke vrijdag te vinden ben op de campus in Rotterdam.

Waar ben je opgegroeid?
Ik ben opgegroeid in Groot-Ammers, een klein dorpje in de Alblasserwaard. Hier ben ik tijdens mijn middelbare schoolperiode in Schoonhoven (aka de overkant) en het overgrote deel van mijn hbo-opleiding blijven wonen: inmiddels staan er meer dan genoeg overtochten met de lokale veerpont op de teller. Zo'n 1,5 jaar geleden ben ik uit huis gegaan en naar de 'grote stad' Dordrecht verhuisd, maar ik bezoek nog geregeld met plezier mijn ouders en oudere broer in Ammers.

Wat wilde je vroeger worden?
Vroeger wilde ik altijd stewardess worden, vooral het reizen leek mij daarbij echt gaaf. Nu ben ik toch blij dat ik in een andere dienstverlenende tak terecht ben gekomen ;).

Vertel eens over je eerste baan?
Mijn baan bij InAudit is mijn eerste grote meiden baan, wel heb ik hiervoor stagegelopen bij een bedrijf dat machines ontwerpt en produceert voor de bouw. Voor deze stage mocht ik 6 maanden in het mooie noord-Italië vertoeven, dicht bij Parma.

Bij het bedrijf zelf mocht ik overal meekijken, maar daarnaast heb ik ook veel van het land gezien. Vóór mijn stageperiode in Italië had ik al een oogje op het land, maar na terugkomst kan ik wel vaststellen dat ik er hard voor gevallen ben.

Wat houdt je bezig?
Tegenwoordig voornamelijk mijn studie, wat klussen in mijn huisje en voetbal. Ik ben nog wel eens te vinden in het mooiste stadion van Nederland, en dat is afgelopen seizoen zeker geen straf!

Van welke hobby krijg jij energie?
Koken! Ik vind het heerlijk om met een muziekje aan (en wijntje erbij natuurlijk) in de keuken te staan en nieuwe recepten uit te proberen. Zeker omdat je het resultaat zelf uit kan proberen. Ik hou er alleen wel van om de tijd te nemen: wanneer er voor een recept een half uur bereidingstijd is, kan ik er echt wel het dubbele over doen.

Wat is je favoriete vakantiebestemming?
Italië staat overduidelijk hoog, maar wanneer er zon, een wijntje en wat te eten is hoor je mij niet snel klagen. En al helemaal niet als ik tussendoor nog een paar pistes af kan sjezen!
Verder staan landen zoals Nieuw-Zeeland, Mexico, Brazilië en (terug naar) Vietnam o.a. nog op mijn lijstje, maar dat groeit sneller dan dat er landen afgevinkt kunnen worden ;)

Wat is je favoriete muziek/liedje?
Ik luister echt van alles, als ik maar mee kan zingen (met het volume net te hard aan zodat ik mezelf niet meer hoor). Housuh in de Pauzuh van Slam doet toch altijd weer mijn humeur opvrolijken wanneer ik in de file sta!

Manon van der Spoel

Interne Audit in de vernieuwde Corporate Governance Code 2022

Na de update in 2016 is in 2022 de Corporate Governance Code weer aangepast. Bij elke update zien we dat de aandacht voor interne audit toeneemt. In de 2022 editie worden bijvoorbeeld enkele IPPF-uitgangspunten [2] verankerd in de code. In de nieuwe editie van de Corporate Governance code is specifiek aandacht voor kleinere organisaties, uitbesteding van de interne auditfunctie wordt nadrukkelijk genoemd. Een rol die InAudit reeds bij o.a. verzekeraars vervult. Dit is een duidelijke erkenning voor de bestaande praktijk bij kleine- en middelgrote pensioenfondsen en verzekeraars.

Vernieuwde Corporate Governance Code
De Corporate Governance Code [1] is ontworpen om het vertrouwen in ondernemingen en hun bestuurders te vergroten door middel van transparantie, verantwoording en controle. De Code noemt als taak van de interne auditfunctie de beoordeling van de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Belangrijkere positie van interne audit
In de nieuwe Code is meer aandacht voor het versterken van de interne auditfunctie (IAF). De interne auditfunctie heeft sinds 2016 een prominente plek gekregen in de Corporate Governance Code. Zo is in artikel 1.3 de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid van de rol van de interne auditfunctie verder verstevigd. Dit door het expliciteren van de rol van de auditcommissie bij de beoordeling van de IAF en door het opnemen van een 5-jaarlijkse evaluatie van de IAF door een externe partij. Binnen InAudit zijn deze vereisten altijd al geborgd geweest.

Verder dient de RvC bij het ontbreken van een IAF jaarlijks te beoordelen of er adequate alternatieve maatregelen zijn getroffen en of behoefte bestaat om de IAF in te richten. In de vernieuwde Code is nu ook expliciet de mogelijkheid tot uitbesteding van de interne auditfunctie als adequaat alternatief benoemd, indien de organisatie een te beperkte omvang heeft om een volledige functie zelf in te vullen (zie kader).

In 2020 is door Bogstra et al. (2020) onderzoek gedaan naar de naleving van norm *1.3 Interne audit functie* door beursgenoteerde ondernemingen op basis van het comply or explain (pas toe of leg uit) principe.

Het uitgangspunt is dat vennootschappen voor de uitvoering van de taak van de interne audit functie, een interne audit dienst inrichten. Mocht van dit uitgangspunt worden afgeweken, bijvoorbeeld als de omvang van de vennootschap zich daarvoor niet leent, dan kan uitbesteding een adequaat alternatief zijn (…)

De Nederlandse Corporate Governance Code, 2022

Uit dat onderzoek bleek dat sinds 2016 ook, naast AEX-fondsen, steeds meer kleinere beursfondsen (AMX & AScX) een IAF hebben ingericht. Toch hadden er in 2020 nog steeds 30,1% van de beursgenoteerde ondernemingen geen IAF. Dezelfde auteurs stellen in de Internal Audit Monitor 2021 (2022) op pagina 8 dat door de expliciete vermelding van de mogelijkheid tot uitbesteding in de vernieuwde Code, de beperkte omvang van een organisatie volgens deze redenering op zichzelf dus geen gemotiveerde verklaring is om geen IAF in te richten. De organisaties kunnen immers de IAF geheel, of gedeeltelijk uitbesteden.

IPPF-standaarden van het IIA
Door de uitbreiding van norm 1.3 ten aanzien van de interne auditfunctie is de Code inhoudelijk een stap dichter bij de kwaliteitsstandaarden van de beroepsorganisatie van interne auditors, het IIA. Het Instituut van Internal Auditors (IIA) heeft de International Professional Practices Framework (IPPF) [2] standaarden ontwikkeld. Deze standaarden zijn ontworpen om best practices te bevorderen en een consistente en uniforme aanpak van interne audits te waarborgen. Het werken volgens de IPPF-standaarden verzekert een auditfunctie van hoge kwaliteit en draagt bij aan de effectiviteit en efficiëntie van een organisatie.

Proportionele oplossing voor kleinere organisaties of een flexibele schil voor grotere organisaties
Organisaties die willen voldoen aan principe 1.3 Interne audit functie uit de Corporate Governance Code 2022 en daarmee een effectieve interne auditfunctie willen inrichten, kunnen baat hebben het uitbesteden of co-sourcing van de interne auditfunctie. Hiermee kan op schaalbare wijze toch volgens de IPPF-standaarden worden gewerkt. Dit biedt een proportionele oplossing die aansluit bij de specifieke behoeften en vereisten van de organisatie, zonder dat er concessies worden gedaan aan de kwaliteit van de audit. InAudit [3] kan helpen bij zowel het volledig inrichten van de interne auditfunctie als het ondersteunen van de eigen IAF.

Floris Stokkers BSc CISA
Auditor
06-11 85 89 60

Literatuurlijst
Monitoring Commissie Corporate Governance Code. (2022, december 20). De Nederlandse Corporate Governance Code. Opgehaald van Corporate Governance Code 2022: https://www.mccg.nl/publicaties/codes/2022/12/20/corporate-governance-code-2022

Bogstra, R., Garretsen, I., & Remko, R. (2020, April 22). Compliant in principle! and in practice? Internal audit at listed companies in the Netherlands: beyond compliance with the Dutch Corporate Governance Code. (C.D. Knoops, Ed.) Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie, 94(3/4), pp. 93-101.

Bogstra, R., Garretsen, I., & Renes, R. (2022). Internal Audit Monitor 2021: Ontwikkelingen in Internal Audit. Instituut van Internal Auditors (IIA Nederland); ONE Risk Advisory.

1. https://www.mccg.nl/publicaties/codes/2022/12/20/corporate-governance-code-2022

2. https://www.iia.nl/kwaliteit/beroepsnormen
3. https://www.inaudit.nl/services/interne-audit

Snuffelstage

Als leerbedrijf biedt InAudit stages en traineeships aan voor HBO schoolverlaters. Deze keer hadden we een stagiair voor een paar dagen snuffelstage. Voor haar stageopdracht heeft ze een stukje geschreven voor dit magazine.

Even voorstellen
Hallo, ik ben Alexandra de Wolff Henriques en ik ben 15 jaar. Ik zit op een middelbare school ISW Poeldijk. Het is een kleinschalige school met 500 leerlingen. Dit is één van de redenen waarom ik voor deze school heb gekozen want dan krijg je meer aandacht en hulp. Ik doe daar de richting Mavo/TL en zit in het 3e jaar.

Mijn hobby's
Mijn hobby's zijn hockeyen en surfen, zeker met lekker weer. Ik hockey al sinds mijn 5e, ik zit dus al tien jaar op hockey! De sport hockey vind ik leuk omdat het een teamsport is en je er dus niet alleen voor staat. Je wint en verliest als een team (liever niet te vaak verliezen).

Surfen doe ik nog niet zo lang. Sinds vorig jaar zomer ben ik begonnen met surfen. Ik wilde sinds ik klein was al surfen. Ik surf nu alleen nog maar in de vakanties met lekker weer en ik vind het superleuk.

Snuffelstage
Van school moest ik een snuffelstage doen en ik koos voor InAudit omdat ik graag wilde weten hoe het was om op een kantoor te werken en wat InAudit allemaal doet als bedrijf.

Toen ik op het kantoor aankwam kreeg ik een heel warm welkom van de collega's. Ik voelde me meteen op mijn gemak. Ik heb geleerd dat je goed moet luisteren naar klanten en goed moet blijven communiceren met de klanten en collega's. Alle collega's hadden wel verschillende soorten online calls met elkaar of de klanten.

De calls met klanten waren het belangrijkst omdat ze informatie van de klanten te horen krijgen of moeten geven. De calls met collega's waren ook heel belangrijk omdat ze elkaar moeten begrijpen en moeten weten wie welke taak doet. Ik heb bij een paar van deze calls meegeluisterd.

Ik mocht ook bij een bilaterale call zitten om te kijken hoe dat ging. Een 'bila' houdt in dat je een 1 op 1 gesprek voert met een klant of collega. Dan bespreek je met elkaar hoe alles gaat en of je ergens bij vastloopt. Ik vond dat eigenlijk wel een van de belangrijkste taken die er waren in het bedrijf, communicatie en teamwork.

Er was ook een jaarplan bespreking waar ik bij mocht zitten dat vond ik ook erg interessant. Er werd besproken welke doelen ze in een jaar stellen en willen behalen. In het gesprek gingen ze elk punt langs, ze bespraken het aandachtig met elkaar en kwamen er best makkelijk uit met z'n drieën.

Op het kantoor moet je vooral goed geconcentreerd en heel secuur te werk gaan met alle letters en cijfers. Dat vond ik best lastig en ik vond het wel knap van de collega's. Je kan naast je harde werk ook altijd een leuk praatje maken met de collega's van InAudit over van alles en nog wat.

Ik vond de stage een leuke ervaring en heb een goede inkijk gekregen van wat InAudit nou precies doen en hoe ze het doen.

Dus zeker geslaagd!

Agenda

Dinsdag 11 juli

IIA International Conference 2023

We zijn uitgenodigd om op de IIA International Conference Amsterdam 2023 te spreken.
15.30: Cyber ellende pubquiz door Ronald van de Langenberg
www.iia.nl

Woensdag 27 september

IIA Roundtable Cybersecurity c.q. Informatiebeveiliging

Locatie: Saxo Bank Nederland Amsterdam
14.00 uur tot ca. 17.00 uur
www.iia.nl

Donderdag 26 oktober

InAudit Kennisdag DORA Explored

Locatie: Geo Fort Herwijnen
www.inaudit.nl/kennisdag-dora-explored

We zijn er om u te helpen !

In Audit
10 jaar

www.inaudit.nl